

Dohányárusok Közlönye

A MAGYARORSZÁGINAGY- ÉS KISTOZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESETŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:

HATSEK ADOLF.

Megjelenik minden hó
1-én és 15-én.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Eötvös-utca 5. sz.
hova az előfizetési összegek, valamint a
kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona
Kéziratok nem lesznek vissza adva.

TARTALOM. Ismételtlen a vasárnapi munkaszünetről. — Ajánlati hirdelmény. — Árlejtesi hirdelmény.

Ismételtlen a vasárnapi munkaszünetről.

Annyira jutottunk már, hogy ezt az ügyet nemcsak a dohánytőzsde tulajdonosok karolták fel, a mi különben egészen természetes, hogy ezek foglalkoznak vele, hanem újabban magányszemélyek lépnek ki a sorompó elé és egész kategorikusan, energikusan, nyilvánosan az újságok útján követelik a vasárnapi munkaszünetet a dohánytőzsde tulajdonosok részére.

Mulatságos volna ez az ügy, ha nem volna lényegileg oly szomorú. Az országban 43000 lélek képviseli ezt a hivatást, ennek a 43000 személynek egy valamely állampolgárra van szüksége, hogy felszólaljon érdekében csak azért, hogy igazságosan bánjanak el velük; 12—14 órán át dolgozik ez a része a társadalomnak és dolgozik az állam javára; már most nem értjük, hogy mi szükségük van az állami közegeknek, hogy magukat a fogyasztóktól, mintha az köteles vagy hivatva lenne erre, leczkértessék azért, mert nem szándékoznak a vasárnapi munkaszünetet bevezetni. Valóban mulatságos! S nem akad tőzsdetulajdonos, a ki saját személyében megszólalna, a ki kikérné magának ezt a gyámkodást; nincs gyülekezés, ahol annak megbeszélése, tárgyalása, helyén volna, mikép, mi módon lehetne, vagy kellene elejét venni annak, hogy teljesen idegen emberek ne avatkozzanak bele, a kizárólag dohánytőzsde tulajdonosokat érdeklő ügyekbe, ninesen gyülekezés, ahol eme sajátosság érdekeit, saját körükön belül megvédelmezhetnék.

Nemrég az újságok útján egy felszólítás történt. Ebben a felszólításban, melyet a dohánytőzsde tulajdonosokhoz intéztek, felkéretnek az illetők, hogy csatlakozzanak ama „mozgalomhoz” mely megindult a vasárnapi munkaszünet kérényezése érdekében, felszólítják továbbá az illető érdeklődőket, hogy hozzájárulási nyilatkozataikat, egy bizonyos cím alatt küldjék be. Újabbban „mozgalomnak” nevezik azt is mindjárt, ha egy ember „mozog”. Mert még mai napig sincsen tudomásunk róla, hogy a dohánytőzsde tulajdonosok — akár csak a vasárnapi munkaszünetet illetőleg, avagy akár csak más őket érdeklő ügyben, — „mozgolódnának.” S bár a dohánytőzsde tulajdonosok nagyon óhajtják már megismerni azt az időpontot, mely a vasárnapi munkaszünetet meghozza, indolenségük következtében mindezülig sajnos, nem igen „mozgolódtak.”

Megjegyezzük itt egykéjüleg, hogy éppen a vasárnapi munkaszünet az, a

mit nemcsak a dohánytőzsde tulajdonosok, hanem azok alkalmazottjai is nagyon óhajtának. Nem csekély önmegtagadást igényel — ezek részéről — az a tudat, hogy minden más alkalmazott élvezheti, ha csak részben is a vasárnapot, szünetelhet munkájával; csak ő köteles füledt levegőben hivatásának eleget tenni, csak ő nincs törvény által védve, nincs joga, az egész héten át szakadatlanul vont nehéz iga alól, kissé megpihenni.

Tudunkkal mindezt tekintetbe is vették illetékes helyen, a pénzügyminiszteriumban ezeket az okokat mérlegelték, miért is hajlandók a vasárnapi munkaszünetet megadni. Ezen információnkat, utolsó számunkban közöltük is olvasóközönségünkkel, mely megjegyzésünk annak idején a napilapokban is megjelent. Hogy mindazonáltal újból ily hamarosan visszatérünk e tárgyra, ez csak azért történik, mert — bár a munkaszünet bevezetése semmiféle nehézségekbe már nem ütközik — tudomásunkra jutott, hogy a pénzügyminiszteriumban mégis különböző véleményen vannak felőle. Mielőtt egy ily fontos rendeletet kibocsájtanak, megkivánható, hogy mindaz, a mi evel a kérdéssel összefüggésben van, megvilágítási nyerjen, megemlítve legyen. A dohánytőzsde tulajdonosok a maguk részéről, mind ezigideig véleményüket nem hangoztatták, nem nyilatkoztak sem annak hasznosságáról, sem annak árnyoldalairól. Hírlapiról köteleességünknek ismerjük tehát, mint a dohányelárusítók hivatalos közlönye, következőket megjegyezni.

Magunk részéről és velünk egyetemben az összes dohánytőzsde tulajdonosok a kötelező vasárnapi munkaszünet mellett vagyunk; vagyis kívánjuk, hogy a vasárnapi munkaszünet a pénzügyminiszterium részéről ép úgy el legyen rendelve, mint a hogy a törvény azt különben is elrendeli az összes kereskedést és ipart üzőknek.

Ama szándékot, hogy a dohánytőzsde tulajdonosok tetszésére bíznák, valjón bezárják-e vasárnap délutánra üzleteiket, vagy sem, magunk részéről egy keresztlvihatetlen, céltévesztett eszmének tartjuk, melynek semmiféle értelme, haszna nem lenne. Ha azt hiszik, hogy ezzel segítve lenne a bajon, úgy tévednek azok, akik ezt a tervet pártolják, ha azt hiszik avval — a mennyiben mindenkinek rendelkezési szabadságát meghagyják — igazságosan járnak el, rossz uton járnak. A teoriában nagyon üdvös lehet egy hasonló szándék, de a gyakorlatban kivihetetlen. Akkor is csak továbbra megmaradna a tulajdonosok-

nak, az általános munkaszünetre való óhaja, mert csak is töredékrezz lenne azok száma, kik zárva tartanók üzleteiket S ez egész természetes következménye lenne egy fél rendszernek. Mert a dohánytőzsde is csak üzlet, mely egy bizonyos körü vevőközönséget lefoglal, s ép úgy, mint más üzlet nem akarja elveszíteni a vevőközönséget, hanem azon iparkodik, hogy minél nagyobb számra tegyen szert; ugyancsak a dohánytőzsde tulajdonosa is erre ügyel, már most miért zárna el üzletét vasárnap önként, mikor attól tarthat, hogy a szomszédja nem teszi azt és elvonja tőle vevőközönségét. Ki van zárva tehát, hogy a tőzsdetulajdonosok igénybe vengék a munkaszünetet, ha az nem kötelezi egyetemben mindannyiukat. Csak a kötelező munkaszünet segíthet ezen a bajon, minden más intézkedés meddő volna, egy sem vezetne célhoz.

A régi intézmény kapuzására előtt állunk, vagyis a munkaszünet bevezetése előtt, mely teljes joggal, megilleti a dohánytőzsde tulajdonosokat, tudatában vagyunk annak, hogy ezen ügy körü, sok szó esett, sok cikket jelent meg, talán jóval több is lett e körül tárgyalva mint azt maguk az érdekelték hinnek. Minthogy annak életbeptetése után törvényes ereje van s meg nem változtatható, az ország összes tőzsdetulajdonosai nevében kívánjuk megjegyezni, hogy ez a várva várt intézkedés csak akkor lesz jótéteménynek tekinthető, ha mindannyiaknak megelégedésére fog szolgálni, ha a tőzsdetulajdonosok érdekei azon irányban, mint a hogy azt fent vázoltuk, meg is lesz védve.

Minthogy nálunk hazánkban a tőzsdetulajdonosoknak — ezen intézményt illetőleg — csak egy pártja van s pedig az, mely a kötelező munkaszünetet kívánja mi sem könnyebb, hogy ezt mindannyiunk megelégedésére el lehet intézni. Számítani kell avval a körülménnyel, hogy mi árthat az egyesnek vagy az összes érdekeltéknek. Ha egy ily intézkedés életbeptetése előtt, nem mérlegelnek mindent, nem számitanak minden eshetőséggel, a mi az általános megelégedettséget meghozza, úgy járunk mi is mint a hogy Bécsben, vagyis Ausztriában jártak. Ott valóban furcsa állapotot idézett elő a vasárnapi munkaszünet oly módon való elrendelése. Ott ugyanis a dohánytőzsde tulajdonosok csoportokra vannak osztva, mely csoportok bizonyos vasár- és ünnepnapokon bezárva tartatják üzleteiket, vagy ha tetszik, úgy vezethetjük, hogy bizonyos vasárnapokon munkanapot tartanak. A pénzügyi köze-

gek kik nem röstelnek ilyen kicsinyes rendelkezéseket elrendelni és ellenőrizni, nem veszik észre, hogy mily semmit jelentő intézkedést tettek a dohánytőzsde tulajdonosok óhajtaival szemben s nem veszik észre, hogy a fogyasztó közönségnek épenséggel nem tettek eme intézkedésükkel semmiféle jótéteményt. Az isteni és világi törvények, melyek elrendelik, hogy az embernek hetenként egy pihenő napja legyen, epoly humanus intézkedés, mint a milyen igazságos, ugyancsak jól megfontolt rendelkezés, akár egészségi, akár vallásos szempontból is tekintjük azt.

Ha már elismerjük ezt a fenti igazságot, ha belátjuk, hogy az az osztálya a társadalomnak, mely egész héten át oly szorgalmasan az államnak annyira a hasznára dolgozik, jogosan megkövetelhet egy heti szakadatlan fáradság után, egy kis pihenést, ha már szándékunk őket ezzel ugyyszólván megajándékozni, mert elveszti azt az értékét, a mit az illetők benne feltalálni óhajtanak, tisztán illuzióriássá válik az egész.

A kötelező vasárnapi munkaszünet az, mit valamennyien óhajtunk, — félre a félrendszerrel!!

1896/920.
1092.

Ajánlati hirdetés.

Az ipolysági m. kir. pénzügyigazgatóság részéről ezennel közhírre tétetik, hogy Selmezbélyán üresedésbe jött dohány nagyáruda betöltés végett írásbeli ajánlatok beadása után 1902. év szeptember hó 15-én d. e. 10 órákor a pénzügyigazgatóságnál versenytárgyalás fog tartatni.

Az árlejtési tárgyat ugyancsak a versenyzők által az eladás után igénybe vehető ellátás jutalék fogja képezni és a dohány nagyáruda annak fog átadatni, ki a legcsekélyebb eladási díjt fogja követelni mindazon által a kincstár fenntartja magának azon jogot, hogy a versenyzők között szabadon választhasson, mi okból az ajánlattevő semmi esetben sem támaszthat igényt azért, mert ajánlata el nem fogadtatott.

A dohány nagyárudának 1901. évi forgalma 202777 korona 05 fillért tett ki és ahhoz anyag beszerzés végett 104 kisárus van utalva továbbá az áruda kezeléssel bélyeg és váltóürlapok eladásának kötelezettség $1\frac{1}{2}\%$ eladási járuléka mellett, melynek évi átlagos forgalma 14295 korona 85 fillér volt, valamint a havanna szivarok eladásának jogosultsága is egybe van kötve, mely utóbbi eladásra $1\frac{1}{2}\%$ vagy ennél kisebb tőzsdijnak igénybe vétele mellett adatik meg az engedély.

Az összes dohánygyártmányok a zólyomi kincstári dohány áruda raktárból, a bélyeg készlet pedig a selmezbányai adóhivatalnál lesznek beszerzendők.

Figyelmeztetnek a pályázni óhajtok, hogy a dohánygyártmányok eladására vonatkozó szabályok 13. §-a szerint az üres tartályok visszazállítására nézve eddig érvényben volt azon eljárás, mely szerint az üres dohánygyártmány ládák a teljes eladási árak megtérítése mellett a dohány nagyárustól visszavátatnak az 1887. év április hó 1-től kezdve megszüntetvén, a dohány nagybani árusok ezen ládákat a m. kir. dohányáruda raktárból illetőleg fő- vagy alárusoktól a megállapított árak megtérítése mellett tulajdonukba átvenni kötelesek.

A kincstár az árudának bizonyos összegben meghatározott jövedelmet nem biztosít és azokból a későbbi kérvények az eladási díj utólagos felemeléséért tekintetbe vétetni nem fognak úgy kárpótlási igények sem támaszthatók.

Köteles leendő vállalkozó a dohány nagyárudát 1902. évi szeptember hó 29-én átvenni és annak az ipolysági m. kir. pénzügyőri biztos által eszközözendő átadásnál. Heim Antal jelenlegi ideiglenes dohány nagyárudájában készletben található dohánygyártmányokat az élvezett kezelési díj levonása, de az előtalált dohánygyártmányokra eső fuvardíj megtérítése mellett készpénzben átvenni és az átvett dohány anyag készletet a fogyasztási viszonyoknak megfelelő 14 napi tartalék készletet 8000 korona értékig új beszerzési utján kiegészíteni és folyton érintetlen teljességben fenntartani, azonkívül a napi eladásra szükségelt gyártmány mennyiségeit is beszerezni. A dohány nagyáruda és ezzel egybekapcsolt kis tőzsdé, melynek évi forgalma 8989 korona 85 fillér volt Selmezbányai város élénk forgalmi helyen tökéletesen száraz börti és raktári helyiségben személyesen kezelendő és az ezen üzlettről azon 5 rendbeli könyvek pontosan vezetendők, melyek a dohány eladási szabályok 44. §-ában részletezve vannak.

A pályázók kötelesek bánatpénz fejében 800 koronát készpénzben vagy a tőzsdén jegyzett állampapírokban 1 koronás bélyeggel ellátott, sajátkezűleg aláírt lepecsételt ajánlatukhoz csatolni, vagy pedig ezen összeget valamely állami pénztárnál lefizetni, az arról szóló nyugtát az ajánlatukhoz mellékelni és az ajánlatot ezen cím alatt „Ajánlat a selmezbélyai dohány nagyáruda elnyeréséért” legkésőbb 1902. évi szeptember hó 15-én délelőtt 9 óráig a pénzügyigazgatóság főnökségénél közvetlen, vagy posta útján benyújtani.

Az ajánlatokban az igényelt kezelési díj százelekben számmal és betűvel tisztán kifejezendő és az ajánlatokhoz egyuttal a magyar honosság, polgári állást és erkölcsi kifogástalanságot igazoló hatósági bizonylatok is csatolandók.

Oly ajánlatok melyek ezen tulajdonokkal nem bírnak, vagy más pályázó ajánlatára hivatkoznak valamint azok is, melyek határozatlanul szerkesztvén, ugyszintén elkésvé benyújtott vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Táviratok jogérvényes ajánlatoknak semmi körülmények között tekintetbe nem fognak vétetni. A versenyzésben részt nem vehetnek azok, kik a törvény értelme szerint terhes szerződés kötésre nem képesek, továbbá valamely büntény, csempészet vagy másnémi jövedéki kihágás miatt avagy az állam biztonsága ellen elkövetett áthágások miatt illetékesen elíteltettek, avagy az alól csak bizonyítékok elégtelenségéből is felmentettek.

Továbbá kizárva maradnak azon egyedárusági tárgyak eladói, kik ezen üzlettről büntetés képpen elmozdítottak és oly személyek is, kik nem az áruda székhelyén lagnak, vagy kiknek a politikai szabályok az üzlet helyén leendő állandó tartózkodását nem engedi meg. Ha az említett akadályok egyike vagy másika csak az üzlet átadása után jutna a hatóság tudomására, a pénzügyigazgatóságnak jogában állana az engedélyt azonnal elvonni.

Azon pályázók bánatpénzei kiknek ajánlatai el nem fogadtatnak, a tárgyalás befejezése után vissza fognak szolgáltatni, az elfogadott ajánlattevő bánatpénze ellenben az érintetlen készlet beszerzéséig visszatartatik.

Ha a vállalkozó a dohány árudát az átvételre kitűzött határnapon át nem veszi, vagy később ajánlatától önként vissza lépne, pénzt elveszti

és az áruda kezelésének betöltése végett újból pályázat fog nyitvatni

Az ezen vállalatnál mérvadó készletes feltételek és azzal egybekötött kötelezettségek a pénzügyigazgatóságnál és az ipolysági pénzügyőri biztossal megtekinthetők. — Kelt Ipolyságon, 1902. évi augusztus 1-én.

1896/7 sz.
1902.

Árlejtési hirdetés.

Az ipolysági m. kir. pénzügyigazgatóság ezennel közhírre teszi, hogy Selmezbélyán városban megürült egy dohány és szivar különlegességi áruda betöltése céljából ezen kir. pénzügyigazgatónál 1902. év szeptember hó 15-én d. e. 10 órákor írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Az írásbeli zárt ajánlatok 1902. év szeptember hó 15-én délelőtt 9 óráig ezen kir. pénzügyigazgatóság főnöknél benyújtandók, melyek a versenytárgyalás napján nyilvánosan fel fognak bontatni.

Az eddigi vállalkozó a dohány és szivar különlegességi áruda kezeléséért $4\frac{1}{2}\%$ -nyi eladási díjban részesített, ezen áruda 1901. évi forgalma 8600 kor. 40 fill. volt. A jogositvány elnyerésére annak lesz kilátása, ki erre alkalmasnak találatik és a ki a százelekben kifejezendő legkisebb tőzsdij követeli, mindazon által a kincstár fenntartja magának azon jogot, hogy a versenyzők között szabadon választhasson, miért is egyik ajánlattevő sem támaszthat igényt azért, mert olcsóbb ajánlata el nem fogadtatott.

Ezen különlegességi dohány és szivar áruda készletét a budapesti kincstári raktárból fogja beszerezni.

Versenyzők tartoznak 1 kor. bélyeggel ellátott és 800 kor. meghatározott tartalék készlet értékének $10\frac{1}{2}\%$ -át vagyis 80 koronát készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban szokásos minta szerint szerkesztendő lepecsételt ajánlatukhoz mellékelni, vagy valamely kir. adóhivatalnál letenni és az erről szóló nyugtát a fent érintett ajánlatokhoz csatolni. Az ajánlatok melyekhez pályázó erkölcsi, vagyoni és nagykorúságát igazoló bizonylatok (magyar honosságát és magyar nyelv tökéletes birását, polgári állását, születési évét) is csatolandók következő czím-irattal „Ajánlat a Selmezbélyán üresedésbe levő dohány és szivar különlegességi áruda átvételét illetőleg” ellátandók és legkésőbb 1902. év szeptember hó 15-én délelőtt 9 óráig ezen kir. pénzügyigazgatóság főnöknél benyújtandók.

A kitűzött határnap után beérkezendő, valamint az ezen rendelkezésnek meg nem felelő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. A tárgyalás befejezése illetve az árlejtési eredmény jóváhagyása után az elfogadottnak ajánlatához csatolt bánatpénz visszatartatik, a többi versenyző bánatpénze pedig vissza fog utaltatni.

Különlegességi dohány és szivarárus tartozik az árudáját a megkötendő szerződés jóváhagyása után 14 nap alatt megnyitni és ezen időre magát a szükséges dohány és szivar anyaggal, valamint az elhelyezésre és elárúsításra alkalmas helyiséggel ellátni. Egyebekben a dohánygyártmányok eladására vonatkozó szabályok mérvadóak és ezek a kir. pénzügyigazgatóságnál vagy a pénzügyőri biztossal megtekinthetők.

A dohány és szivar áruda személyesen kezelendő.

A versenyzésben részt nem vehetnek azok, kik terhes szerződés kötésre nem képesek, továbbá kik valamely büntény, csempészet, vagy másnémi jövedéki kihágás miatt illetékesen elíteltettek, vagy más egyéb okoknál fogva alkalmatlanoknak találattak.

Ha a fennebb említett akadályok egyike, vagy másika csak az üzlet átadása után jutna a hatóság tudomására, az eladási engedélyt azonnal be fog vonatni.

Hogy ha vállalkozó az árudát a kitűzött napon meg nem nyitná, vagy később ajánlatától önként visszalépne, bánatpénzt veszti. Kelt Ipolyságon, 1902. évi augusztus 1-én. A kir. pénzügyigazgatóság.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Noch einmal die Sonntagsruhe. — Vermischtes. — Briefkasten der Redaktion.

Noch einmal die Sonntagsruhe.

Est ist schon so weit gekommen, dass nicht nur die Tabaktrafikanten dieses Thema fortwährend berühren, was allerdings sehr gegreiflich ist, vielmehr tauchen seit neuerer Zeit sogar Privatpersonen auf, die in den Zeitungen kategorisch und energisch die Sonntagsruhe für die Trafikanten begehren.

Wenn die Sache nicht an und für sich traurig wäre, müsste man darüber lachen.

Eine Berufsklasse die im Lande an 43.000 Vertreter aufweist soll der Fürsprache irgend eines simplen Staatsbürgers bedürfen, um zu seinem Rechte zu gelangen; eine Berufsklasse die täglich durch 12—14 Stunden hindurch arbeitet, für den Staat arbeitet, soll es nöthig haben, dass ein x-beliebiger Zigarrenraucher sich ihrer insoferne annimmt als er den Staat, der die Sonntagsruhe seiner Ansicht nach nicht einführt, abkanzelt, als ob er dazu berufen und verpflichtet wäre.

Jawohl, es ist zum Lachen! Und da gibt es keinen Trafikanten der im eigenen Namen spräche und sich diese Bevormundung höflichst verbitten würde; da gibt es keine Versammlung in der man darüber berathen würde, wie man im eigenen Namen, die eigenen Interessen vertreten solle und wie man es vermeiden könnte, dass Leute, denen das Schicksal der Trafikanten gar nichts angeht, sich in deren Angelegenheiten mischen.

Kürzlich ging da eine Aufforderung an die Trafikanten durch die Blätter, sich der Bewegung wegen Bewilligung der Sonntagsruhe anzuschliessen und die jeweilige Beitritts-Erklärung an eine bestimmte Adresse einzusenden. Man nennt nämlich seit neuer Zeit alles „Bewegung“ was irgend einen einzelnen Menschen bewegt. Uns selbst ist es nämlich bis heute nicht bekannt, dass die Trafikanten sich „bewegen“, weder in Sachen der Sonntagsruhe noch in anderen, sie interessirenden Angelegenheiten. Und obgleich sämtliche Trafikanten den Zeitpunkt erschennen, wo die Sonntagsruhe eingeführt werden wird, gab es leider bisher keine sonderliche „Bewegung“, da sie hiezu zu indolent sind. Nun aber wollen wir hier gleichzeitig bemerken, dass es speziel die Sonntagsruhe ist, die nebst den Trafikanten, auch deren Angestellte anstreben. Es ist keine Kleinigkeit für Angestellte, zu wissen, dass jede Branche den Sonntag feiert, während sie selber ausgeschlossen von der Wohlthat des Gesetzes, arbeiten und in dämpften Lokalen verweilend nicht einmal gesunde Luft zu athmen berechtigt sind.

Man hat im Finanz-Ministerium diese Gründe alle wahrscheinlich erwogen und man ist gemäss unseren Informationen

auch gewillt die Sonntagsruhe einzuführen.

Von dieser unserer Information haben wir in unserer letzten Nummer unseren Lesern Mittheilung gemacht und ist diese unsere Notiz auch in die Tagesblätter übergegangen. Wenn wir heute gleichwohl auf den Gegenstand so rasch wieder zurückkommen, so geschieht diess weil uns bekannt ist, dass die Einführung der Sonntagsruhe, obgleich sie nicht mehr auf Schwierigkeiten stösst, verschiedenartiger Auffassung im Finanz-Ministerium selbst theilhaftig wird. Nachdem jedoch vor Erlass einer solch wichtigen Verordnung wie diese, es nothwendig erscheint, all das zu erwähnen, was mit dieser Frage zusammenhängt, die Tabaktrafikanten jedoch ihrerseits bisher gar nichts vorgebracht haben, was ihrer Meinung nach nützlich oder schädlich wäre, halten wir es für eine publizistische Pflicht, als Sprachorgan des Trafikantenstandes Folgendes zu erwähnen:

Wir sind, und mit uns sämtliche Trafikanten des Landes, Anhänger der obligatorischen Sonntagsruhe, das heisst, wir wünschen, dass die Sonntagsruhe jedem Trafikanten vom Finanz-Ministerium ebenso anbefohlen werde, wie es übrigens das Gesetz sämtlichen Handels- und Gewerbetreibenden anbefiehlt.

Die Absicht, dass es dem Trafikanten frei gestellt werde, sein Geschäft an Sonntagen zu schliessen oder nicht, halten wir, für eine undurchführbare, zwecklose Idee, welche keinerlei Werth besitzt. Man vermeint durch eine derartige Verordnung gerecht zu sein, beziehungsweise Jedem die Freiheit seines Willens zu lassen, den Sonntag zu feiern oder nicht. In der Theorie ist eine solche Absicht sehr löblich, in der Praxis ist sie undurchführbar.

Denn, wie sehr auch dormalen die Trafikanten die Sonntagsruhe ersehnen, in dem Augenblicke, wo es Jedem freigestellt wird zu schliessen oder offen zu halten, dürfte nur ein sehr geringer Bruchtheil von ihnen zu bewegen sein, das Lokal zu schliessen. Und das ist ganz natürlich.

Man weiss, ein jedes Geschäft, und auch die Trafik ist ein solches, besitzt einen Kundenkreis und legt Werth darauf, dass sich dieser Kundenkreis vermehre und nicht verringere. Wie soll daher der Trafikant an Sonntagen sein Geschäft beruhigt schliessen und sich der Sonntagsruhe erfreuen, wenn er befürchten muss, dass sein Nachbar das Geschäft nicht schliesst und seine Kunden daher ihre Einkäufe dort besorgen werden.

Es ist vollständig ausgeschlossen, dass die Tabakverschleisser die Sonntagsruhe in Anspruch nehmen werden, wenn dieselbe nicht für alle gleichlautend, gleich bindend gelten. Nur die obligatorische

Sonntagsruhe ist eine solche, alles Übrige macht das Anstreben die Sonntagsruhe den Trafikanten zu bewilligen, illusorisch.

Wir stehen vor der Einführung der Sonntagsruhe, welche den Trafikanten mit Recht bewilligt werden soll und sind uns dessen wohl bewusst, dass viel, sogar sehr viel über diese Angelegenheit schon gesprochen, geschrieben und verhandelt wurde, vielleicht viel mehr, als es die zunächst interessirten Kleinverschleisser glauben.

Da nach Inslebentreten einer Verordnung diese Gesetzeskraft besitzt und daher nicht abgeändert werden kann, würden wir, im Namen der Kleintrafikanten des Landes daran erinnert haben, dass diese so schnellst und langerwartete Erledigung einer wichtigen und dringend notwendigen Einrichtung, nur dann mit voller Befriedigung aufgenommen werden wird, wenn sie die Interessen der Verschleisser auch nach jener Richtung hin Rechnung tragen wird, die wir hier erwähnten. Dass in einer derartigen Angelegenheit nachdem bei uns nur eine einzige Parthei existirt, nämlich die, welche die Sonntagsruhe wünscht, nichts ausser Acht gelassen werden darf, was Einzelnen oder der Gesammtheit schadet, ist gewiss. Werden da nicht, vor dem Erscheinen einer solchen Verordnung alle Umstände in Betracht gezogen um dem allgemeinen Wohle zu nützen, so entsteht jener Zwiespalt wie es in Wien, beziehungsweise in Oesterreich bei Einführung der Sonntagsruhe entstand und der nunmehr, man verzeihe uns des harten Ausdruckes, eines komischen Beigeschmackes nicht entbehrt. Die Verschleisser werden dort in Gruppen getheilt und jede von ihnen hat an bestimmten Sonntagen Ruhezeit, oder, wenn man will, Arbeitszeit. Die Finanz-Behörden, welche derartige kleinliche Dinge anzuordnen und zu kontrolliren haben, übersehen dabei, wie wenig es im Interesse des Publikums und der Verschleisser selbst gelegen ist, derartige Verfügungen zu treffen. Das göttliche und weltliche Gesetz, wonach der Mensch einen Ruhetag in der Woche haben soll, ist ebenso human wie gerecht und sowohl in hygienischer, wie in religiöser Beziehung wohldurchdacht und begründet.

Wozu soll man daher die Sonntagsruhe, wenn sie schon einer fleissig arbeitenden Klasse von Menschen quasi zum Geschenk gemacht wird, noch mit Zuthaten versehen, die den Werth derselben erheblich verringern, oder vielleicht ganz und gar illusorisch machen. Die obligatorische Sonntagsruhe ist Jedem willkommen — fort mit den Surrogaten!

Vermischtes.

Falsche Zehn-Kronen Noten. Kaum sind die, von der österr. ung. Bank in Zirkulation gesetzten Noten zu 10 Kronen in den Verkehr getreten und schon machen sich die Fälscher daran, diese Geldzeichen nachzuahmen und zu verausgaben. Dass ihnen diess ohne Schwierigkeiten gelingt, beweist das häufige Vorkommen solcher Fälskate und müssen dieselben sogar als gelungen bezeichnet werden. Diese falschen Noten tragen die Serie 1292 auf dem deutschen, die Nummer 080028 auf dem ungarischen Text, sind auf photographischen Wege hergestellt und präsentiren sich in ganz der nämlichen Weise, in Bezug der Farbe und des Aussehens, wie die echten. Wenn gleichwohl ein Unterschied vorhanden ist, so ist es das steife, stark satinierte Papier, welches auffällt. Die Wahl der Farbe bei Anfertigung dieser Noten erweist

sich als sehr unpraktisch, da sie die Nachahmungen auf photographischem Wege wesentlich erleichtert.

Von einem Finanz-Wachmann angeschossen. Der Finanzwach-Respizient Michael Sági wollte in Fadd den Hatvaner Insassen Georg Nagy wegen Tabak-Schmugels verhaften, doch sprang dieser rasch in seinen Kahn, um sich so den Folgen seiner Handlung zu entziehen. Sági feuerte auf den Flüchtenden einen Schuss ab, worauf dieser in die Donau stürzte und ertrank. Der Respicient behauptet, sich blos einer blinden Patrone bedient zu haben und gibt der Vermuthung Ausdruck, dass Nagy in Folge des Schreckens das Gleichgewicht verlor und in den Strom fiel. Es wurde die Untersuchung eingeleitet.

Meuterei auf einem französischen Kriegsschiffe. Aus Paris meldet die Agence Nationale: An Bord des französischen Kriegsschiffes

„Cassino“ vom atlantischen Geschwader kam es zu einer Meuterei, indem die Maschinisten sich weigerten, zur Inspektion anzutreten. Sie gehorchten Schliesslich auf den mündlichen Befehl zweier Offiziere hin. Der Kommandant des Schiffes bestrafte wegen dieses Vorfalles dreissig Mann mit Gefangniss.

Briefkasten der Redaktion.

A. L. Budapest. Sie sind in Ihrem Rechte und können sich auf dem von Ihnen angedeuteten Wege Genugthung verschaffen. — **K. E., Pressburg.** Ihr Artikel bezieht sich blos auf Ihre Privatsachen; nachdem unser Blatt jedoch die Interessen der Allgemeinheit, d. h. sämtlicher Trafikanten vertritt, können wir selbst für Geld keine derartige Artikel veröffentlichen.

Segédszerkesztő: Heltai Nándor

Nagy- és kistőzsdék figyelmébe!

POJATZI FL. és TÁRSA

os. kir. szabadalmazott gyufanemű gyárai DEUTSCH-LANDSBERGBEN (Graz mellett)

ajánlják legjobb minőségűeknek elismert gyufa-gyártmányaikat és pedig úgy **kénes-**, mint különösen **s alon-gyufájukat.**

E gyufa-gyártmányok Magyarországon nagy kedveltségnek és rendkívüli keresletnek örvendenek, főleg a

*Millennium-gyufa,
Magyar korona-svédgyufa,
Magyar honvéd-szobor-gyufa,
Krokodil-gyufa és*

Magyar Imperial-gyufa elegáns kerek dobozokba csomagolva, melyek kiváló magyar államférfiak arcképeivel díszítvék.

Rips-gyufa dobozokban és csomagokban kapható.

Kérjük szíves rendeléseiket közvetlenül **Dentsch-Landsbergbe** intézni. A legolcsóbb ártételeket tartalmazó árjegyzékünkkel szívesen szolgálunk. — **Budapest és közvetlen környéke részére VII., Rombach-utca 8. sz. alatt van raktárunk.**

POJATZI FL. és TÁRSA es. k. szabadalmazott gyufanemű gyára
DEUTSCH-LANDSBERGBEN (Graz mellett).

FELTÜNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY!

GYÁRI RAKTÁR:

GOLDZIEHER GÉZÁ-nál

BUDAPEST, V., SAS-UTCA 29. SZÁM.